

Súd: Okresný súd Nitra
Spisová značka: 7Csp/74/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6117236503
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 01. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vlasta Ondrejková
ECLI: ECLI:SK:OSNR:2019:6117236503.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nitra, sudkyňou JUDr. Vlastou Ondrejkovou, v spore žalobcu: Občianske združenie PUBLICUM IUVENE, so sídlom Nitra, Pri Strelnici 45, IČO: 37 860 143, zastúpený JUDr. Peter Križan, advokát so sídlom Nitra, Kocel'ova 2, IČO: 42 335 779, proti žalovanému: O. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom D., H. XXX, zastúpený KOTRUSZ-BENČÍK, s.r.o., so sídlom Nitra, Štefánikova 57, IČO: 47 237 252, o zaplatenie sumy 5000 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

- I. Súd konanie v časti o zaplatenie sumy 5.000 eur zastavuje.
- II. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi úrok z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 5.000 eur od 18.09.2017 do 08.11.2017.
- III. Žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa návrhom na vydanie platobného rozkazu, podaného v rámci upomínacieho konania na Okresný súd Banská Bystrica, domáhal zaplatenia sumy 5000 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 5000 eur od 18.09.2017 do zaplatenia a náhrady trov konania. Návrh odôvodnil tým, že žalobca ako postupník uzatvoril so žalovaným ako postupcom zmluvu o postúpení pohľadávok podľa § 526 Občianskeho zákonníka dňa 12.02.2016, predmetom ktorej bolo postúpenie pohľadávky voči Slovenskej republike, zastúpenie Slovenským pozemkovým fondom za nezisteného vlastníka U. X., v súvislosti s predajom pozemku v k.ú. D. pôvodne zapísaný na LV č. 3596 parc. č. 2544 v podiele 1/1, na základe kúpnej zmluvy č. 05087/2015-PKZP-K40167/15.00. Žalovanému bolo na základe tejto zmluvy v hotovosti dňa 12.02.2016 vyplatených žalobcom 5000 eur. Pohľadávka, ktorá bola predmetom postúpenia, je finančná náhrada podľa ustanovenia § 19 ods. 8 zákona č. 180/1995 Z.z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom. Žiadosťou zo dňa 25.05.2016 sa žalobca od Slovenského pozemkového fondu domáhal vyplatenia postúpenej pohľadávky, ktorá nebola doposiaľ vyplatená. Vzhľadom na zmenu právnej úpravy vzťahujúcej sa na právny vzťah strán sporu, ktorá zmena zákona je účinná od 01.09.2017, zanikol záväzok medzi stranami sporu bez jeho splnenia, z tohto dôvodu sa žalovaný na úkor žalobcu bezdôvodne obohatil. Poukazujúc na ust. § 19 ods. 8 zákona č. 180/1995 Z.z. účinného od 01.09.2017, ust. § 29d ods. 2 zákona č. 180/1995 Z.z. konštatoval, že od 01.09.2017 nie je zo zákona možné, aby právo na vyplatenie finančnej náhrady podľa § 19 ods. 8 zákona č. 180/1995 Z.z. bolo prevedené na tretiu osobu, pričom aj na žiadosti podané pred účinnosťou zákona, t.j. do 31.08.2017, sa podľa § 29d ods. 2 zákona č. 180/1995 Z.z. použijú ustanovenia zákona v znení po jeho novele, stalo sa plnenie vyplývajúce zo zmluvy o postúpení pohľadávky od 01.09.2017 nemožným podľa § 575 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Napriek tomu, že zmluva o postúpení pohľadávky bola v čase jej podpisu uzavretá riadne a platne, zmenou zákona sa plnenie z nej stalo nemožným, čím záväzok

zanikol, avšak právo na vydanie bezdôvodného obohatenia tým podľa § 577 ods. 2 Občianskeho zákonníka nie je dotknuté.

2. Okresný súd Banská Bystrica vydal dňa 16.10.2017 platobný rozkaz sp. zn. 11Up/317/2017, ktorým uložil žalovanému povinnosť do 15 dní od doručenia platobného rozkazu zaplatiť žalobcovi istinu 5000 eur, úrok z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 5000 eur od 18.09.2017 do zaplatenia, alebo v tej istej lehote podať odpor. Zároveň uložil žalovanému povinnosť v lehote 15 dní od doručenia platobného rozkazu zaplatiť náhradu trov konania vo výške 529,54 eura a to žalobcovi prostredníctvom jeho zástupcu v konaní. Proti tomuto platobnému rozkazu podal žalovaný odpor.

3. Žalovaný v odpore namietal, že zmluva o postúpení pohľadávok zo dňa 12.02.2016 je absolútne neplatný úkon pre rozpor s dobrými mravmi, a relatívne neplatný podľa § 49a OZ pre omyl konajúcej osoby o skutočnosti, ktorá bola pre uzatvorenie zmluvy rozhodujúca. V čase uzatvárania zmluvy nemal vedomosť o tom akú hodnotu má nehnuteľnosť, ktorá ma byť predmetom dedičského konania, a teda akú majetkovú hodnotu mala pohľadávka, ktorá bola predmetom postúpenia, predpokladal, že suma predstavujúca rozdiel medzi skutočnou hodnotou pohľadávky a vyplatenou odplatom za jej postúpenie predstavuje odmenu advokáta za právne služby. Dňa 19.07.2016 mu bol zo Slovenského pozemkového fondu doručený list, v ktorom sa dozvedel, že hodnota jeho majetková práva je 14.180,74 eura, teda rozdiel medzi vyplatenou odplatom za postúpenie pohľadávky a skutočnou hodnotou pohľadávky je 9.180,74 eura. Z uvedenej sumy vyplýva zjavný nepomer medzi majetkovou hodnotou, ktorá mu bola poskytnutá ako vlastníčkovi pohľadávky a hodnotou získanou advokátom, uzatvárajúcim zmluvu o postúpení pohľadávky prostredníctvom združenia PUBLICUM IUVENE, o.z., ktorý poskytol právne služby súvisiace s uplatnením pohľadávky. V prípade, ak by si bol vedomý týchto skutočností, teda skutočnej hodnoty pohľadávky, a jej pomeru k výške odplaty, nebol by nikdy zmluvu uzavrel, pretože ide o zjavný nepomer vo vzájomných právach a povinnostiach zo zmluvy medzi zmluvnými stranami. Z uvedeného dôvodu mal za to, že zmluvu uzavrel v omyle, čím sa dovoľáva relatívnej neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 12.02.2016. Okrem toho dokumenty vypracované a predložené zo strany žalobcu smerovali podľa žalovaného k obchádzaniu zákona a to právnej úpravy regulujúcej vzťah medzi advokátom a klientom. Dôkazom toho je aj vedenie trestného stíhania Krajským riaditeľstvom policajného zboru 2. oddelením vyšetrovania v Nitre pod sp. zn. ČVS. KRP-76/2-VYS-NR-2017 pre pokračujúci obzvlášť závažný zločin podvodu § 221 ods. 1, ods. 4 písm. a) Trestného zákona. Dňa 05.08.2016 vyzval prostredníctvom právneho zástupcu žalobcu na vysporiadanie nárokov z neplatnej zmluvy, vyzval na označenie bankového účtu, na ktorý by mohol vrátiť peňažnú sumu 5000 eur, ktorú od žalobcu pri podpise uvedenej zmluvy prijal. Na túto výzvu žalobca nereagoval, v dôsledku čoho sa žalobca ako veriteľ dostal do omeškania. V septembri 2017 mu bola doručená ponuka na mimosúdne uzatvorenie dohody a s výzvou na vydanie bezdôvodného obohatenia a náhrady škody, ktorou sa žalobca domáhal zaplatenia sumy 5000 eur titulom získaného bezdôvodného obohatenia, zaplatenia sumy 7.090,36 eura titulom náhrady škody a nákladov súvisiacich so zabezpečením podkladov potrebných pre dedičské konanie a uplatnenie postúpenej pohľadávky u SPF a zaplatenia sumy 871,27 eura titulom trov právneho zastúpenia a trov konania v dedičskom konaní vedenom OS NR pod sp. zn. 24D/40/2016. Celkovo sa žalobca domáhala zaplatenia sumy 12.961,63 eura, pričom z dôvodu trestného stíhania a vyššej sumy, ktorú žalobca požadoval, neuskutočnil ani čiastočnú úhradu z požadovanej sumy 5000 eur, nakoľko sa obával započítania voči iným nárokom v predmetnej výzve, ktoré neuznáva. Číslo účtu a teda platobné miesto sa dozvedel až momentom doručenia platobného rozkazu, na ktorý dňa 07.11.2017 uhradil sumu 5000 eur. Toto plnenie nemohol uskutočniť skôr, keďže žalobca nereagoval na jeho výzvu zo dňa 05.08.2016. Namietal aj požadovaný úrok z omeškania.

4. Okresný súd Banská Bystrica dňa 08.03.2018 postúpil vec Okresnému súdu Nitra ako súdu miestne príslušnému na pokračovanie v konaní, keďže žalobca navrhol pokračovanie v konaní na príslušnom súde.

5. Žalobca v písomnom vyjadrení k odporu uviedol, že dňa 08.11.2017 bola bezhotovostným prevodom uhradená žalovaným suma 5.000 eur. Vzhľadom na uvedené berie žalobu v časti o zaplatenie istiny 5000 eur späť. Žalovaným odôvodnenie popretia žalobcových nárokov spočívajúcich v úroku z omeškania a náhrady trov konania neobstojí. Nesúhlasil s tvrdením žalovaného, že nemohol uhradiť dlžnú sumu z dôvodu nepoznania čísla účtu žalobcu, pretože žalobca si uplatňuje úrok z omeškania odo dňa uplynutia trojdňovej lehoty na zaplatenie dlhu žalobcom stanovenej v jeho výzve zo dňa 04.09.2017, žalovanému doručenej dňa 14.09.2017, teda žalobca si uplatňuje úrok z omeškania odo dňa 18.09.2017. V tejto výzve

je na dvoch miestach číslo účtu žalobcu v bežnej forme ako aj vo forme IBAN. Tvrdenie žalovaného, že až momentom doručenia platobného rozkazu sa dozvedel platobné miesto (číslo účtu), sa nezakladá na pravde. Navyiac žalovaný mohol uhradiť dlžnú sumu aj inak ako bezhotovostným prevodom, napr. poštovým poukazom na adresu žalobcu. Zavádzajúcim je aj argument žalovaného o započítaní sumy 5.000 eur na iný nárok žalobcu. Žalovaný má od 05.08.2016 právneho zástupcu, preto v čase doručenia výzvy zo dňa 04.09.2017 musel, alebo minimálne mal vedieť, že žalobca nemôže plnenie svojvoľne započítať na akýkoľvek nárok. Žalovaný na list žalobcu zo dňa 04.09.2017 nereagoval, preto žalobca pristúpil k čiastočnému uplatneniu jeho nároku voči žalovanému.

6. Žalovaný v písomnom vyjadrení k vyjadreniu žalobcu uviedol, že žalobca žiadnym spôsobom nereagoval na jeho výzvu na usporiadanie nárokov z neplatnej zmluvy zo dňa 05.08.2016 a teda mu neposkytol súčinnosť potrebnú na splnenie dlhu. Žalobca na predmetnú výzvu nereagoval a platobné miesto neoznámil. List žalobcu zo dňa 04.09.2017 predstavuje nový návrh a nie reakciu na jeho výzvu, teda číslo účtu, resp. platobné miesto, kam môže poukázať sumu vo výške 5.000 eur sa dozvedel až momentom doručenia platobného rozkazu a na toto miesto dňa 07.11.2017 uhradil požadovanú sumu vo výške 5.000 eur. Žalobu považuje žalovaný za predčasne podanú, pretože nebol v omeškaní so zaplatením žalovanej sumy.

7. Právny zástupca žalobcu na pojednávaní zotrval na podanej žalobe, žalovaný dostal výzvu na uhradenie žalovanej sumy, v ktorej na dvoch miestach sa nachádzalo číslo účtu, a preto ak žalovaný chcel zaplatiť sumu, mohol tak urobiť po doručení tejto výzvy. Ak žalovaný mal záujem zaplatiť sumu, mohol tak urobiť aj poštovou poukážkou. V tomto smere poukazujeme aj na rozhodnutie KS v Nitre 5Co/184/2018, ktoré sa týka obdobnej veci a v ktorom bol žalobcovi priznaný nárok na náhradu trov konania. Z vyššie uvedených dôvodov trváme na podanej žalobe v časti, ktorá sa stala predmetom sporu a žiadame, aby súd žalovaného zaviazal na zaplatenie úroku z omeškania a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania. V danom prípade zmluvu o poskytnutí pohľadávky považujeme za platnú v čase jej uzatvorenia, pričom v dôsledku zmeny právnej úpravy došlo k zániku plnenia. V danom prípade návrh na vydanie platobného rozkazu bol podaný na Okresný súd Banská Bystrica v rámci upomínacieho konania dňa 02.10.2017, žalovaný uhradil sumu 5000 eur, ktorá bola pripísaná na účet žalobcu 08.11.2017. K vzneseniu obvinenia došlo dňa 29.06.2018, preto tvrdenia o tom, že žalovaný mal obavy ohľadom toho, že by niekto pokračoval v trestnom konaní, neobstoja. Rovnako za scestné sú tvrdenia o zneužití zaplatenej sumy na iné nároky. V septembri 2017 bola žalovanému doručená výzva, v ktorej bola presne špecifikovaná suma, ktorú mal zaplatiť ako aj právny dôvod, v tomto prípade z titulu bezdôvodného obohatenia. Táto výzva obsahovala aj číslo účtu, na ktorý pokiaľ žalovaný mal záujem uhradiť sumu, mohol túto platbu realizovať s tým, že mohol presne označiť o akú sumu a titulom čoho túto sumu uhradza žalobcovi. V tomto spore si žalobca uplatňuje úrok z omeškania, a to uplynutím troch dní od doručenia výzvy a nie za dobu predtým. V ďalšom poukazujeme na prezumpciu neviny, pričom v skutočnosti či došlo k vzneseniu obvinenia voči štatutárovi žalobcu sa netýka tohto sporu. Žalobca sa domáha len vrátenia sumy 5000 eur, ktorá bola vyplatená žalovanému. Žalobca sa vrátenia mohol domáhať len súdnou cestou, a to aj z dôvodu prípadného premlčania jeho nároku. Pokiaľ žalovaný neoznámil právny titul, nie je zrejmé na základe akého titulu plnil. Pokiaľ ide o tvrdenie o omeškaní žalobcu ako veriteľa, s týmto sa nestotožňujeme, nakoľko žalovaný výzvu na zaplatenie sumy prevzal a následne po vydaní platobného rozkazu uhradil sumu 5000 eur.

8. Právny zástupca žalovaného na pojednávaní uviedol, že žalovaný ako prvý mal záujem vydať peňažné plnenie žalobcovi a to z dôvodu, že zmluva medzi nimi o postúpení pohľadávky predstavuje absolútne neplatný právny úkon. Listom zo dňa 5.8.2016 vyzval žalobcu na špecifikáciu platobného miesta. Žalobca nereagoval na výzvu, podal na žalovaného trestné oznámenie, ktoré bolo odmietnuté. Medzičasom bolo začaté trestné stíhanie voči štatutárovi žalobcu Mgr. O., ktoré súvisí so zmluvou o postúpení pohľadávky, pričom pri výsluchu žalovaného sa tento dozvedel, že žalobca rovnakým spôsobom postupoval aj voči ďalším poškodeným. Až po roku, v septembri 2017, doručil žalobca žalovanému výzvu o ktorú sa opiera v tomto spore, avšak predmetom výzvy nebolo len vrátenie sumy 5000 eur, ale aj požadovanie ďalších nárokov celkovo vo výške 13 000 eur. Žalovaný mal obavu, že žalobca týmto spôsobom pokračuje v trestnej činnosti, neuznáva dôvod pre ktorý žalobca od neho sumy požadoval, a preto na výzvu nereagoval. Dňa 29.06.2018 bolo v trestnom konaní vedenom pod ČVS: KRP-76/2-VYS-NR-2017 vznesené obvinenie voči štatutárovi žalobcu za pokračujúci obzvlášť závažný zločin podvodu v štádiu pokusu v súvislosti s týmto skutkom. O platobnom mieste výlučne v sume 5000 eur sa žalovaný dozvedel až doručením platobného rozkazu, a keď mal istotu, že táto suma nebude započítaná na iné plnenie nezákonne požadované žalobcom, túto platbu zrealizoval. Žalobca bol teda v oneskorení s poskytnutím

súčinnosti nevyhnutnej na realizáciu platby. Výzva žalobcu zo septembra 2017 sa nedá považovať za plnenie povinnosti a nakoľko touto výzvou bol žalovaný vyzvaný na zaplatenie vyššej sumy a z iného právneho titulu, než pre ktorý bol žalovaný povinný sumu vrátiť. Medzi stranami existuje rozpor o právnom dôvode pre plnenie sumy 5000 eur. Žalovaný nesúhlasí, že by zmluva o postúpená pohľadávky zanikla z dôvodu zmeny legislatívy, na ktorú sa žalobca odvoláva. Táto právna úprava neuvádza, že by uzatvorené zmluvy mali zaniknúť. Ak teda plnil žalovaný, urobil tak z dôvodu, že zmluva je neplatná od počiatku pre rozpor so zákonom, a preto, že ňou žalobca páchal trestný čin. Z uvedených dôvodov nemožno zaplatenie sumy žalovaným považovať za uznanie nároku uplatneného žalobcom. Z tohto dôvodu žalobcom uplatnený nárok nebol dôvodný, pretože neexistoval právny titul, na ktorý sa žaloba odvoláva a skutočnosť, že žalovaný uhradil sumu je len dôsledkom jeho prvotnej výzvy, ktorý žalobcovi adresoval. Pre omeškanie žalobcu s poskytnutím súčinnosti sa žalovaný nemohol dostať do omeškania, preto žalovaný odmieta nárok na zaplatenie úrokov z omeškania, a tak isto nárok žalobcu na náhradu trov konania, pretože v čase podania žaloby nebola pohľadávka žalobcu splatná pre jeho omeškanie. Žalovaný po výzve adresovanej žalobcovi v auguste 2016 spolupracoval v rámci trestného konania najskôr ako podozrivý a následne ako poškodený. Iný spôsob úhrady nevolil, nakoľko sa obával, že budú tieto prostriedky zneužitú na úhradu iných nárokov uplatňovaných žalobcom. Žalovaný bol o trestnom konaní informovaný už pred vznesením obvinenia a aj pred dorúčením výzvy žalobcu v septembri 2017. Žalobca si odporuje v okolnostiach vzniku jeho nároku. Máme za to, že ním tvrdené okolnosti nespôsobil ani zánik zmluvy o postúpení pohľadávky a ani vznik nároku na bezdôvodné obohatenie. Máme za to, že zmluva o postúpená pohľadávky v dôsledku zmeny legislatívy nezaničila, uvedené potvrdil aj SPF, a to v jeho oznámení zo dňa 11.04.2017, na ktoré poukazuje žalobca vo výzve zo dňa 04.09.2017, tzn. že ak žalobca tvrdí, že zmluva o postúpení pohľadávky nebola neplatná od počiatku, nezaničila v dôsledku zmeny legislatívy a jeho nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia nevznikol. Samotný žalobca sa odvoláva na toto oznámenie SPF, z ktorého nevyplýva, že zmluva o postúpení pohľadávky mala zaniknúť, ale že sa vyžaduje ešte ďalší úkon, a to či už dohoda s vlastníkom alebo právoplatné rozhodnutie súdu.

9. Súd uvádza, že dokazovanie listín ich čítaním, čítaním ich častí alebo oboznámením o ich obsahu podľa § 204 CSP nevykonan, nakoľko listiny, ktoré tvorili prílohy podaní oboch sporových strán boli protistranám v priebehu konania doručované a právni zástupcovia strán sporu, prítomní na pojednávaní uviedli, že netrvajú na tom, aby súd oboznamoval obsah spisu. Súd sa oboznámil s listom Slovenského pozemkového fondu zo dňa 20.06.2017, výdavkovým pokladničným dokladom zo dňa 12.02.2016, výzvou zo dňa 04.09.2017, ftc. doručky, zmluvou o postúpení pohľadávky zo dňa 12.02.2016, Dodatkom č. 1 k zmluve o postúpení pohľadávky, žiadosťou o vyplatenie finančnej čiastky z depozitu zo dňa 25.05.2016, oznámením o postúpení pohľadávky zo dňa 05.04.2016, upovedomením OR PZ zo dňa 20.06.2017, oznámením o zmene právnej kvalifikácie skutku zo dňa 17.07.2017, záznamom o nazretí do vyšetrovacieho spisu zo dňa 22.09.2017, oznámením neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 05.08.2016, epodacím hárkom, príkazom na úhradu, výpisom z účtu žalobcu, oznámením Slovenského pozemkového fondu zo dňa 05.04.2017, stanoviskom Slovenského pozemkového fondu zo dňa 28.08.2018, zápisnicou o výsluchu svedka - poškodeného zo dňa 20.03.2017 v rozsahu prvej strany, upovedomením o vznesení obvinenia zo dňa 29.06.2018, uznesením Krajskej prokuratúry Nitra 1 KPt 481/18/4400-5 zo dňa 15.11.2018 v rozsahu prvej strany a zistil tento skutkový a právny stav:

10. Žalobca ako postupník a žalovaný ako postupca uzatvorili dňa 12.02.2016 zmluvu o postúpení pohľadávky, predmetom ktorej bolo postúpenie pohľadávky žalovaného ako veriteľa pohľadávky voči Slovenskej republike zastúpenej Slovenským pozemkovým fondom, IČO: 17 335 345, Búdkova 36, 817 15 Bratislava, a to na základe kúpnej zmluvy č. 05087/2015-PKZP-K40167/15.00 uzatvorenej medzi menovaným ako predávajúcim nakladajúcim s pozemkami neznámych vlastníkov a spol. MH Invest, s.r.o., IČO: 36 724 530, Trnavská cesta 100, 821 01 Bratislava, predmetom ktorej je predaj pozemkov v k.ú. Lužianky, konkrétne právneho predchodcu postupcu, pôvodne zapísaný na LV č. 3596, KNC parc. č. 2544 orná pôda o výmere 1877 m² v podiele 1/1.

Podľa čl. I. bod 2. zmluvy postupca postupuje postupníkovi svoju pohľadávku voči dlžníkovi v celom rozsahu.

Podľa čl. II. bod. 1 zmluvy postúpenie pohľadávky uvedenej v článku I bod. 1 tejto zmluvy je odplatné.

Podľa čl. II. bod 2. zmluvy cena za postúpenie pohľadávky uvedenej v článku I. tejto zmluvy je zmluvnými stranami dohodnutá v Dodatku č. 1 k tejto zmluve.

Podľa čl. IV. bod 1. zmluvy zmluva nadobúda platnosť a účinnosť dňom podpisu zmluvnými stranami.

Podľa čl. IV. bod 6. zmluvy zmluvné strany týmto prehlasujú, že sa podrobne oboznámili s obsahom tejto zmluvy, sú im známe všetky okolnosti zabezpečenia splnenia jej účelu, prejav ich vôle bol slobodný a vážny, doslovné znenie tejto zmluvy je s ním v úplnom súlade a táto zmluva nebola dojednaná pod nátlakom, v tiesni ani za inak nevýhodných podmienok.

Podľa čl. IV. bod 7 zmluvy zmluva bola účastníkmi prečítaná, nimi schválená a na znak súhlasu s jej obsahom bola nimi vlastnoručne podpísaná.

Podľa čl. II. bod 2 Dodatku č. 1 k zmluve o postúpení pohľadávky cena za postúpenie pohľadávky uvedenej v článku I. tejto zmluvy je zmluvnými stranami dohodnutá vo výške 5.000 eur, ktorá je splatná do úrok postupcu pri podpise tejto zmluvy v hotovosti do rúk postupcu, prevzatie ktorej v celej výške zároveň svojím podpisom potvrdzuje.

11. Podľa výdavkového pokladničného bloku zo dňa 12.02.2016 bolo žalovanému vyplatené zo strany žalobcu suma 5.000 eur titulom zmluvy o postúpení pohľadávky.

12. Z oznámenia o postúpenia pohľadávky zo dňa 05.04.2016 vyplýva, že žalovaný oznámil Slovenskému pozemkovému fondu postúpenie pohľadávky na základe zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 12.02.2016 uzatvorenej so žalobcom, a to v celom rozsahu voči SPF v celkovej výške 14.180,735 eur, ktorá vznikla z titulu kúpnej zmluvy č. 05087/2015-PKZP-K40167/15.00 uzatvorená medzi SR zast. SPF ako predávajúcim a nakladajúcim s pozemkami neznámych vlastníkov a spol. MH Invest, s.r.o., IČO: 36 724 530, Trnavská cesta 100, 821 01 Bratislava, predmetom ktorej je predaj pozemkov v kat. úz. Lužianky, konkrétne pozemok pôvodne zapísaný na LV č. 3569 , KNC parc. č. 2544 orná pôda o výmere 1877 m², v podiele 1/1, v dôsledku čoho je povinný predmetný dlh plniť novému veriteľovi.

13. Žalobca žiadosťou zo dňa 25.05.2016, doručená Slovenskému pozemkovému fondu, RO Nitra, požiadal vo veci žiadosti oprávneného - žalovaného o vyplatenie finančnej čiastky z depozitného účtu na základe doložených dokladov Osvedčenia o dedičstve Okresného súdu Nitra sp. zn. 24D/40/2016, parcela registra „C“ parcela č. 2544, zapísaná na LV č. 3569 pre kat. úz. Lužianky za neznáameho (zomrelého) vlastníka U. X., rod D. a to na účet v ČSOB, a.s. X XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX.

14. Žalovaný listom zo dňa 05.08.2016 oznámil žalobcovi, že zmluvu o postúpení pohľadávky považuje za absolútne neplatnú podľa § 39 Občianskeho zákonníka pre jej rozpor s dobrými mravmi a taktiež za relatívne neplatnú podľa §49a OZ pre omyl konajúcej osoby o skutočnosti, ktorá bola pre uzatvorenie tejto zmluvy rozhodujúca, keďže v čase uzatvárania zmluvy nemal vedomosť o tom, akú hodnotu má nehnuteľnosť, ktorá mala byť predmetom dedičského konania, a teda akú majetkovú hodnotu mala pohľadávka. Zároveň sa dovolal relatívnej neplatnosti predmetnej zmluvy o postúpení pohľadávky. V dôsledku absolútnej neplatnosti zmluvy vyzval na špecifikovanie bankového účtu, na ktorý môže vrátiť peňažnú sumu 5000 eur, ktorú pri podpise zmluvy prijal. Predmetný list bol doručенý žalobcovi dňa 22.08.2016.

15. Z oznámenia Slovenskej pozemkového fondu zo dňa 05.04.2017 vyplýva, že v zmysle ust. § 19 ods. 8 zákona č. 180/1995 Z.z. uplatnenie práva na Slovenskom pozemkovom fonde prináleží vlastníkovi pozemku. Ďalšou podmienkou je notársky overený podpis oprávnenej osoby, t.j. vlastníka pozemku. Slovenský pozemkový fond vyplatí vlastníkom pozemkom riadne uplatnenú finančnú náhradu buď na základe dohody s vlastníkom pozemku, z ktorej bude zrejmé, komu má Slovenský pozemkový fond platiť finančnú náhradu, pri dodržaní vnútorných predpisov fondu alebo na základe právoplatného rozhodnutia súdu.

16. Žalobca listom zo dňa 04.09.2017 ponúkol žalovanému možnosť uzatvorenia dohody, na základe ktorej finančná náhrada od SPF bude vyplatená žalovanému v celej výške a to na tom základe, že vráti žalobcovi sumu 5000 eur, ktorá bola vyplatená za postúpenie pohľadávky na základe zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 12.02.2016 a zároveň sa zaviazal uhradiť žalobcovi sumu 7090,36 eura titulom náhrady škody za vynaložené náklady súvisiace so zabezpečením podkladov potrebných pre uplatnenie postúpenej pohľadávky u SPF a sumu 871,27 eura titulom trov právneho zastúpenia a trov konania vrátane odmeny notára v dedičskom konaní vedenom OS NR pod sp. zn. 24D/40/2016. V prípade, že neprejaví záujem o navrhnutý postup, bol žalovaný zároveň vyzvaný, aby v lehote 3 dní od doručenia tejto výzvy dobrovoľne uhradil dlžné sumy, a to sumu 5.000 eur z titulu získaného bezdôvodného obohatenia, sumu 7090,36 eura z titulu náhrady škody z nákladov súvisiacich so zabezpečením podkladov potrebných pre dedičské konanie a uplatnenie postúpenej pohľadávky, sumu

871,27 eura z titulu trov právneho zastúpenia a trov konania v dedičskom konaní vedenom OS NR pod sp. zn. 24D/40/2016 a to všetko na účet vedený v ČSOB, a.s. číslo účtu:4004484530/7500, IBAN: X Zásielka bola doručená podľa doručenky dňa 14.09.2017.

17. Z výpisu účtu žalobcu vyplýva, že dňa 08.11.2017 bola pripísaná na jeho účet suma 5.000 eur od žalovaného.

18. Zo stanoviska Slovenského pozemkového fondu zo dňa 28.08.2018 súd zistil, že eviduje dve žiadosti o vyplatenie finančnej náhrady z depozitu, a to jednak z titulu zmluvy o postúpení pohľadávky a jednu z titulu dedičského rozhodnutia a ani napriek písomnej výzve nebola dodnes fondu poskytnutá súčinnosť na plnenie finančnej náhrady. Na základe uvedeného trvá SPF na doručení buď dohody medzi žalovaným a žalobcom alebo rozhodnutia súdu.

19. Podľa § 525 ods. 1 Občianskeho zákonníka postúpiť nemožno pohľadávku, ktorá zaniká najneskôr smrťou veriteľa alebo ktorej obsah by sa zmenou veriteľa zmenil. Postúpiť nemožno ani pohľadávku, pokiaľ nemôže byť postihnutá výkonom rozhodnutia.

20. Podľa § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka nemožno postúpiť pohľadávku, ak by postúpenie odporovalo zákonu alebo dohode s dlžníkom.

21. Podľa § 575 ods. 1 Občianskeho zákonníka ak sa plnenie stane nemožným, povinnosť dlžníka plniť zanikne.

22. Podľa § 575 ods. 2 Občianskeho zákonníka plnenie nie je nemožné, najmä ak ho možno uskutočniť aj za sťažených podmienok, s väčšími nákladmi alebo až po dojednanom čase.

23. Podľa § 577 ods. 2 Občianskeho zákonníka právo na vydanie bezdôvodného obohatenia nie je dotknuté.

24. Podľa § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

25. Podľa § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

26. Podľa § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení.

27. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

28. Podľa § 3 ods. 1 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka (v stave účinnom od 01. 02. 2013), výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

29. Podľa § 145 ods. 1 Civilného sporového poriadku ak je žaloba vzatá späť celkom, súd konanie zastaví.

30. Podľa § 145 ods. 2 Civilného sporového poriadku ak je žaloba vzatá späť sčasti, súd konanie v tejto časti zastaví. O čiastočnom späťvzatí žaloby rozhodne súd v rozhodnutí vo veci samej.

31. Keďže žalobca využil svoje dispozičné oprávnenie a zobral žalobu v časti o zaplatenie sumy 5.000 eur späť z dôvodu, že žalovaný počas konania uhradil túto sumu, súd rešpektoval dispozičné oprávnenie žalobcu s predmetom konania, aj keď súhlas žalovaného nebol potrebný, pretože k čiastočnému späťvzatiu došlo pred prvým pojednávaním, napriek tomu žalovaný vyjadril súhlas s čiastočným späťvzatím, a preto súd konanie v časti o zaplatenie sumy 5.000 eur konanie zastavil.

32. Predmetom sporu tak zostal nárok na úrok z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 5.000 eur od 18.09.2017 do 08.11.2017, kedy došlo k zaúčtovaniu sumy 5.000 eur na účet žalobcu.

33. V konaní nebolo sporu o tom, že dňa 12.02.2016 uzatvoril žalovaný ako postupca so žalobcom ako postupníkom zmluvu o postúpení pohľadávky, predmetom ktorej bolo postúpenie pohľadávky voči Slovenskej republike v zastúpení Slovenského pozemkového fondu v podobe nároku na vyplatenie finančnej náhrady z depozitu Slovenského pozemkového fondu za nezisteného vlastníka U. X. v súvislosti s predajom pozemku v k.ú. Lužiaci parc. č. 2544 orná pôda o výmere 1877 m². Rovnako tak nebolo sporu o tom, že žalobca výzvou zo dňa 04.09.2017 vyzval žalovaného okrem iného na zaplatenie dlhovanej sumy 5000 eur z titulu bezdôvodného obohatenia a to v lehote 3 dní od doručenia výzvy s tým, že pokiaľ zostane nečinný a nekontaktuje ich alebo neuhradí uvedené sumy, bude ich žalobca vymáhať prostredníctvom súdu a následne exekútora. Žalovaný v spore potvrdil doručenie predmetnej výzvy.

34. V danom prípade v dôsledku zmeny právneho predpisu a to zákona č. 180/1995 Z.z. vykonaného novelou - zákonom č. 153/2017 Z.z. účinného od 01.09.2017, nie je možné, aby právo na vyplatenie finančnej náhrady podľa § 19 ods. 8 zákona č. 180/1995 Z.z. bolo postúpené na tretiu osobu, pričom aj na žiadosti podané pred účinnosťou zákona, t.j. do 31.08.2017, sa podľa § 29d ods. 2 zákona č. 180/1995 Z.z. použijú ustanovenia zákona v znení po jeho novele. S ohľadom na uvedené súd dospel k záveru, že plnenie vyplývajúce zo zmluvy o postúpení pohľadávky sa tak stalo nemožným podľa § 575 ods. 1 Občianskeho zákonníka, čím zanikol záväzok zo zmluvy o postúpení pohľadávky a plnenie prijaté žalovaným na základe predmetnej zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 12.02.2016 súd posúdil ako bezdôvodné obohatenie. Žalobcovi tak vznikol nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 5.000 eur, ktorú uhradil na základe predmetnej zmluvy o postúpení pohľadávky v spojení s Dodatkom č. 1 žalovanému dňa 12.02.2016 v hotovosti, ktorá skutočnosť v konaní nebola sporná. V tomto smere súd poukazuje na dôvodovú správu k zákonu č. 153/2017 Z.z. v ktorej sa uvádza, že „v záujme zabrániť špekuláciám a skupovaniu pozemkov sa zavádza zákaz prevodu finančnej náhrady na tretiu osobu, čím sa znemožňuje prevádzať finančnú náhradu na tretie osoby, čo zamedzí možným špekuláciám a skupovaniu pozemkov“. Súd sa nestotožňuje s argumentáciou žalovaného, že plnenie zo zmluvy o postúpení pohľadávky možno uskutočniť, pričom žalobca mal vyzvať žalovaného na poskytnutie súčinnosti v podobe výzvy na uzavretie dohody o urovaní, a túto predložiť Slovenskému pozemkovému fondu na vyplatenie peňažnej náhrady, keďže v tomto prípade by právnym titulom vyplatenia peňažnej náhrady zo strany Slovenského pozemkového fondu nebola zmluva o postúpení pohľadávky, od ktorej si uplatňuje žaloba svoj nárok na úrok z omeškania v tomto spore, ale išlo by o odlišný právny titul.

35. S ohľadom na tvrdenia žalovaného o neplatnosti predmetnej zmluvy o postúpení pohľadávky, súd dodáva, že predmetnú zmluvu o postúpení pohľadávky považuje za platne a účinne uzatvorenú, pričom nezistil žiaden dôvod neplatnosti predmetnej zmluvy. K zmene právnej úpravy v tomto smere došlo až vyššie uvedenou novelou zákona č. 180/1995 Z.z. účinnou od 01.09.2017, podľa ktorej by zmluva o postúpení pohľadávky vyplývajúcej z plnenia finančnej náhrady z depozitného účtu Slovenského pozemkového fondu, uzatvorená po 01.09.2017, bola absolútne neplatnou, čo však nedopadá na zmluvy uzatvorené pred týmto dátumom, ktoré tak treba považovať za platne uzatvorené. V tomto smere žalovaný v konaní nepreukázal, že predmetná zmluva je absolútne neplatným úkonom, ako ani nepreukázal, že bol uvedený do omylu pri jej uzatvorení zo strany žalobcu. Súd poukazuje na obsah predmetnej zmluvy spojený s jej Dodatkom č. 1 zo dňa 12.02.2016, v ktorej zmluvné strany prehlasujú, že sa podrobne s obsahom zmluvy oboznámili, sú im známe všetky okolnosti zabezpečenia splnenia jej účelu, prejav ich vôle bol slobodný a vážny, doslovné znenie zmluvy je s ním v plnom súlade a táto zmluva nebola dojednaná pod nátlakom, v tiesni ani za inak nevýhodných podmienok, zmluva bola prečítaná účastníkmi, nimi schválená a na znak súhlasu s jej obsahom bola nimi vlastnoručne podpísaná (čl. IV bod 6.7. zmluvy).

36. Súd preto nárok žalobcu na zaplatenie úroku z omeškania považoval za dôvodný, pretože žalovaný bol výzvou zo dňa 04.09.2017 zo strany žalobcu vyzvaný okrem iného na zaplatenie sumy 5000 eur titulom bezdôvodného obohatenia, ktorá mu bola doručená dňa 14.09.2017, a v zmysle výzvy mal lehotu

na zaplataenie 3 dni od doručenia výzvy, v ktorej sa okrem iného uvádzal aj údaj o účte žalobcu, na ktorý mohol plniť sumu 5000 eur, preto neobstojí tvrdenie o tom, že o čísle účtu a teda platobnom mieste sa dozvedel až momentom doručenia platobného rozkazu. Okrem toho ak žalovaný bol pripravený plniť žalobcovi, mohol tak urobiť aj iným spôsobom a to napr. poštovým poukazom na adresu žalobcu. Žalobu žalobcu súd nepovažoval za podanú predčasne a rovnako tak neobstojí tvrdenie žalovaného o omeškaní žalobcu ako veriteľa. Súd dodáva, že v prípade ak má plnenie takú povahu, že sa pri ňom vyžaduje súčinnosť veriteľa (iným spôsobom ako jednoduché prijatie plnenia) je veriteľ túto súčinnosť povinný poskytnúť. Ak ide napr. o taký záväzok, pri ktorom sa vyžaduje spolupôsobenie dlžníka i veriteľa (napr. zákazkové ušitie odevu) veriteľ musí takúto súčinnosť poskytnúť v opačnom prípade sa dostane do omeškania. Následkom omeškania veriteľa je veriteľ nemá počas svojho omeškania nárok na úroky, pričom podľa § 568 OZ ak dlžník nemôže splniť svoj záväzok veriteľovi. Uvedené sa však nevzťahuje na prejednávany spor, pretože v tomto smere plnenie žalovaného nemá takú povahu, pri ktorom sa vyžaduje spolupôsobenie žalobcu ako veriteľa, a preto nemohlo dôjsť ani k omeškaniu žalobcu ako veriteľa. Z uvedených dôvodov neobstojí ani argumentácia žalovaného o predčasnosti podanej žaloby.

37. Vzhľadom na to, že žalovaný sa dostal do omeškania s vydaním bezdôvodného obohatenia, súd zaviazal žalovaného na úhradu úrokov z omeškania vo výške 5 % ročne od 18.09.2017 a to do 08.11.2017, kedy bola žalovaná suma pripísaná na účet žalobcu. Tvrdenie žalovaného, že sa nemohol dostať do omeškania, pretože mal záujem dlžnú sumu uhradiť, pričom nemal vedomosť o tom, kam ju má uhradiť, pretože nepoznal číslo účtu, ako už bolo súdom konštatované, neobstojí, pretože vo výzve na zaplataenie dlžnej sumy zo dňa 04.09.2017 je uvedené číslo účtu a žalovaný, napriek tomu, že deklaroval snahu plniť žalobcovi titulom bezdôvodného obohatenia, tento neuhradil v lehote určenej vo výzve dlžnú sumu 5000 eur, ktorú nerozporoval a ani nekontakoval v tomto smere žalobcu a až po doručení platobného rozkazu uhradil žalobcovi sumu 5000 eur, ktorá bola pripísaná na účet žalobcu dňa 08.11.2017 s tým, že išlo o totožné číslo účtu ako vo výzve zo dňa 04.09.2017. Pokiaľ žalovaný tvrdí, že mal snahu uhradiť žalobcovi bezdôvodné obohatenie v sume 5000 eur, mohol tak podľa názoru súdu urobiť potom čo realizoval výzvu zo dňa 05.08.2016 a to poštovým poukazom, prípadne do notárskej úschovy. Rovnako tak neobstojí obrana žalovaného, že nerealizoval úhradu sumy aj z dôvodu obavy, že ak by zaplatil sumu 5000 eur, ktorú nerozporuje, túto by si mohol žalobca započítať na ktorýkoľvek nárok uvedený vo výzve zo dňa 04.09.2017.

17. Z uvedených dôvodov súd zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi úrok z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 5.000 eur od 18.09.2017 do 08.11.2017.

18. Podľa § 255 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

19. Podľa § 256 ods. 1 CSP, ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

20. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

21. O trovách konania rozhodol súd podľa § 256, § 255 CSP tak, že v časti týkajúcej sa zastavenia konania, patrí nárok na náhradu trov konania žalobcovi, ktorý žalobu zobral v časti o zaplataenie sumy 5.000 eur späť z dôvodu plnenia zo strany žalovaného po podaní žaloby, ktorý tak procesne zavinil zastavenie konania, a preto je povinný nahradiť trovy konania žalobcovi. Rovnako tak súd zohľadnil úspech žalobcu aj vo vyhovujúcej časti, pričom je potrebné dodať, že aj v tejto časti má nárok na náhradu trov konania voči žalovanému podľa § 255 ods. 1 CSP.

22. V zmysle ust. § 262 ods. 1, 2 CSP rozhodol súd len o nároku na náhradu trov konania a o výške bude rozhodovať samostatným uznesením vyšší súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Nitra písomne.

V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka, ďalej sa uvedie proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z

akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané. Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Ak žalovaný nespĺní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.